

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SOBOLEW

WARSZAWA 2019

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisko do Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sobolew
Zleceniodawca:	Wójt Gminy Sobolew
Opracowujący:	Budplan Sp. z o.o. 04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20
Kierujący zespołem autorskim:	inż. Zuzanna Górecka-Gąbka
Zespół autorski:	mgr inż. Anna Beres Adam Potapowicz mgr inż. Magda Walczewska mgr inż. Katarzyna Łysyganicz-Francuzik mgr inż. Aleksandra Radawiec

Spis treści

1	WPROWADZENIE	7
1.1	PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA OPRACOWANIA	7
1.2	CEL, ZAKRES I STOPIEŃ SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI WYMAGANYCH W PROGNOZIE	8
2	ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	9
3	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	11
4	CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, STANU ZASOBÓW, ODPORNOŚCI ŚRODOWISKA I ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW	11
4.1	UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE I ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW.....	11
4.1.1	OBSZAR SOBOLEW	11
4.1.2	OBSZAR GODZISZ	13
4.2	JAKOŚĆ ŚRODOWISKA	15
4.3	TENDENCJE ZMIAN ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	17
5	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	17
5.1	ZAGROŻENIA NATURALNE.....	17
5.2	ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENU	17
6	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBU W JAKI TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	18
7	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOTY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO.....	19
7.1	ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI	20
7.1.1	HAŁAS.....	20
7.1.2	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	21
7.1.3	RYZYSKO WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII	21
7.2	ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ	22
7.3	ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE.....	23
7.4	ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI I ZANIECZYSZCZENIE GLEB	23
7.5	ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE	24
7.6	ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ.....	24
7.7	WPŁYW NA EKOSYSTEMY I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ	25
7.8	ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY NATURA 2000 I INNE OBSZARY CHRONIONE NA MOCY USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY.....	25
7.9	ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	25

7.10	ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	26
8	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	26
9	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU.....	27
10	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	27
11	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	27
12	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	27
13	AKTY PRAWNE UWZGLĘDNIONE W OPRACOWANIU	29
14	MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	29
15	OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY	31

1 Wprowadzenie

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Przedmiotem opracowania jest *Prognoza oddziaływania na środowisko do Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sobolew* sporządzonej zgodnie z uchwałą nr IX/67/2019 Rady Gminy w Sobolewie z dnia 24 czerwca 2019 r., zgodnie z którą zmiana studium obejmuje:

a) obszar w obrębie geodezyjnym Sobolew

b) dwa obszary w obrębie geodezyjnym Godzisz

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

- 1) Uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) Poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;

- 3) Zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
- 4) Bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu dokumentu, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie – pismo z dnia 20 sierpnia 2019 r. (znak pisma: WOOŚ.411.179.2019.MM) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Garwolinie w piśmie z dnia 22 lipca 2019 r. (znak pisma: ZNS.4500.2.2019).

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń projektu planu. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest rozpatrywane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w projekcie dokumentu warunki zagospodarowania przestrzennego wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie dokumentu, sprzyjających ochronie środowiska.

Prognoza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;

- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sobolew dotyczy dokumentu z 2014 r. przyjętego uchwałą Nr XXIX/234/2014 Rady Gminy w Sobolewie z dnia 10 kwietnia 2014 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sobolew.

Zgodnie z uchwałą o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium (uchwała nr IX/67/2019 Rady Gminy w Sobolewie z dnia 24 czerwca 2019 r.) zmiana studium obejmuje dwa obszary, położone w odrębnych obrębach ewidencyjnych i niepowiązane ze sobą przestrzennie ani funkcjonalnie:

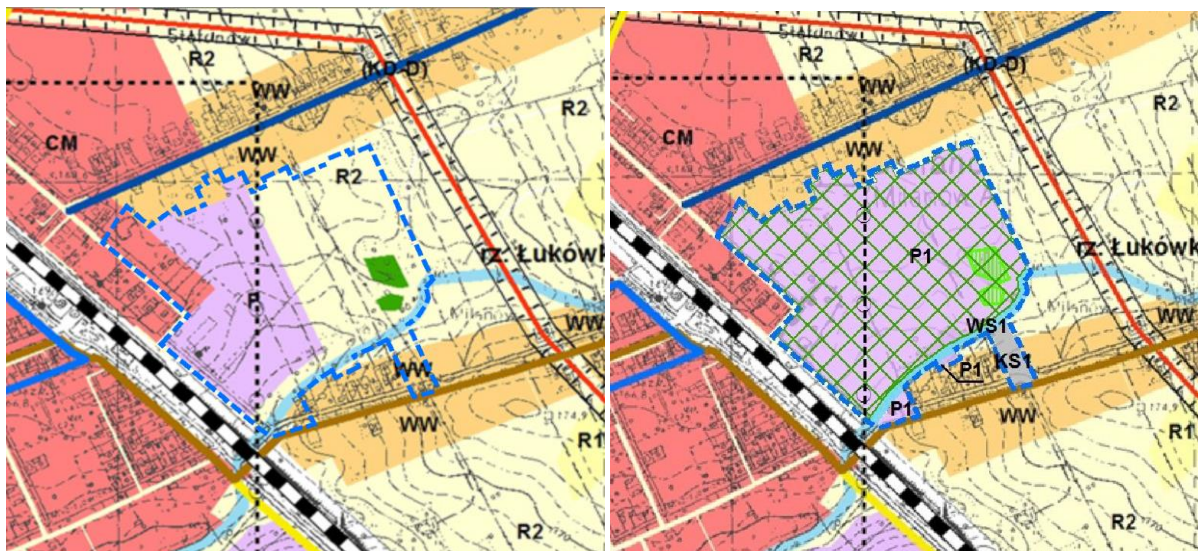
- a) obszar w obrębie geodezyjnym Sobolew obejmuje tereny o powierzchni ok. 23 ha, na których położony jest zakład produkcyjny przemysłu spożywczego oraz tereny rolnicze; obszar położony jest w centralnej miejscowości gminy, w obszarze zurbanizowanym, choć nie w pełni zainwestowanym;
- b) obszar w obrębie geodezyjnym Godzisz obejmuje dwa niezabudowane tereny o łącznej powierzchni 4,2 ha, położone przy istniejącej kopalni piasku, w otwartej przestrzeni rolniczej.

Obszar Sobolew

W obszarze Sobolew zmiana studium polega przede wszystkim na powiększeniu terenu przeznaczanego pod funkcję produkcyjną, w celu powiększenia istniejącego zakładu produkcyjnego. W tym celu prawie cały obszar (poza terenem cieką wodnego **WS1**) przeznaczają się pod tereny oznaczone na rysunku studium (załącznik Kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego) symbolem **P1** – tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów. W terenie tym jako podstawowe kierunki przeznaczenia wskazuje się: obiekty produkcyjne, składy, magazyny wraz z zapleczem administracyjnym i socjalnym, natomiast jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z zakresem utrzymania zabudowy istniejącej, obiekty zamieszkania zbiorowego (m.in. hotele robotnicze), zieleń urządzonej i izolacyjnej, drogi, place, ciągi pieszo-jezdne, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi, instalacje i urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, w tym o mocy przekraczającej 100 kW. Ponadto wskazuje się niewielki teren **KS1** – teren obsługi komunikacji, gdzie jako podstawowe kierunki przeznaczenia wskazuje się drogi, ciągi pieszo-jezdne, natomiast jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia: zieleń urządzonej i izolacyjnej oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Należy nadmienić, że zmiana studium w obszarze Sobolew polega na rozszerzeniu istniejącej funkcji i jej celem jest rozbudowa zakładu. Zmiana studium nie wprowadza nowych funkcji oderwanych od istniejącego zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 1 Przeznaczenie obszaru Sobolew wskazane w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (po lewej) oraz zmianie studium (po prawej)

Obszar Godzisz

W obszarze Godzisz zmiana studium polega na powiększeniu terenu przeznaczonego pod eksploatację kopalni. Obecnie eksploatacja prowadzona jest pomiędzy dwoma terenami objętymi zmianą studium, na podstawie koncesji udzielonej przedsiębiorcy, w granicach obszaru górniczego. Możliwe jest udokumentowanie złoża w rozszerzonych granicach i dalsze prowadzenie eksploatacji w nowych terenach **PG1** (tereny eksploatacji powierzchniowej złóż) lub prowadzenie w ich granicach działalności związanej z eksploatacją.

Należy nadmienić, że zmiana studium w obszarze Godzisz polega na rozszerzeniu istniejącej funkcji i jej celem jest rozszerzenie eksploatacji kopalni. Zmiana studium nie wprowadza nowych funkcji oderwanych od istniejącego zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 2 Przeznaczenie obszaru Godzisz wskazane w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (po lewej) oraz zmianie studium (po prawej)

Pozostałe zmiany

Ponadto, poza obszarami objętymi zmianą studium, wprowadzono informację (w tekście i na załącznikach graficznych) o udokumentowanych złożach kopalni:

- złożę kruszywa naturalnego „Godzisz I” oraz złożę kruszywa naturalnego „Godzisz”, wprowadzone przez Zarządzenie Zastępcze Wojewody Mazowieckiego z dnia 20 lutego 2018 r., znak: WNP-II.742.115.2017;
- złożę kruszywa naturalnego „Ostrożeń Pierwszy”, wprowadzone przez Zarządzenie Zastępcze Wojewody Mazowieckiego z dnia 21 maja 2019 r., znak: WNP-II.742.4.2019.

Wprowadzenie informacji o udokumentowanych złożach kopalin nie będzie podlegało analizie oddziaływania na środowisko. Wynika ono z przepisów odrębnych i nie niesie za sobą zmiany przeznaczenia terenów w obrębie udokumentowanych złóż kopalin.

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Przy sporządzaniu prognozy uwzględniono ustalenia programu ochrony środowiska i planu gospodarki niskoemisyjnej.

Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

W prognozie scharakteryzowano uwarunkowania środowiskowe dla terenów, i w razie potrzeb ich otoczenia, przyglądając się bliżej tym elementom, na które nowe zagospodarowanie będzie oddziaływać. Opisano jakie zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym wprowadza projekt zmiany studium i zidentyfikowano z jakimi oddziaływaniami się wiąże. Następnie opisano przewidywane oddziaływania.

4 Charakterystyka środowiska przyrodniczego, stanu zasobów, odporności środowiska i istniejących problemów

4.1 Uwarunkowania przyrodnicze i zagospodarowanie terenów

Gmina Sobolew położona jest w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie garwolińskim. Miejscowość Sobolew położona jest w odległości ok. 80 km od Warszawy i znajduje się w obrębie oddziaływania aglomeracji warszawskiej.

4.1.1 Obszar Sobolew

Położenie

Miejscowość Sobolew jest siedzibą gminą i jej ośrodkiem usługowym. Położona jest przy drodze wojewódzkiej nr 807 relacji Łuków – Żelechów – Maciejowice oraz linii kolejowej relacji Warszawa–Dorohusk ze stacją kolejową w Sobolewie. Obszar położony jest peryferyjnie względem zwartej zabudowy miejscowości, przy linii kolejowej i drodze wojewódzkiej. Obszar ma powierzchnię ok. 23 ha.

Rysunek 3 Obszar Sobolew

(źródło: opracowanie własne na podstawie ortofotomapy)

Geologia i geomorfologia

Obszar opracowania położony jest na wysoczyźnie morenowej płaskiej zbudowanej z glin zwałowych. Wzdłuż południowo-wschodniej granicy opracowania przebiega płytka dolinka zbudowana z osadów holocenijskich – piasków humusowych, które wypełniają również dwa niewielkie zagłębienia terenu. Dolinka i jedno z zagłębień są odwadniane przez rów melioracyjny.

Ogólne warunki posadowienia budynków są korzystne. Gliny zwałowe są gruntami stabilnymi a głębokość występowania pierwszego zwierciadła wody wynosi poniżej 5 m p.p.t. Jedynie z obniżeniach terenu wody gruntowe mogą zalegać płycej, jednak nie są to obszary o dużej powierzchni.

Złóża

W granicach obszaru opracowania nie występują udokumentowane złoża kopalin ani perspektywiczne lub prognostyczne obszary ich występowania. Obszar objęty opracowaniem położony jest poza granicami obszarów lub terenów górniczych.

Gleby

Grunty rolne mają klasę bonitacyjną średnią i niską (IV, V, VI).

Klimat

Klimat gminy Sobolew ma przewagę cech klimatu kontynentalnego, przejawiającego się dużą amplitudą średnich temperatur oraz dość nagłymi przejściami pór roku i stosunkowo niewielką ilością opadów. Warunki klimatu lokalnego charakteryzuje położenie w terenie płaskim, o podłożu nieprzepuszczalnym, z niewielkim wpływem czynników modyfikujących (brak zbiorników wodnych, bujnej szaty roślinnej, rozległych terenów zabudowanych), w związku z czym przeważają cechy korzystne – dobre nasłonecznienie

i równomierne przewietrzanie, niskie ryzyko przymrozków.

Wody powierzchniowe

Obszar objęty opracowaniem położony jest w całości w dorzeczu Wisły, w zlewni Łukówki. Łukówka jest niewielkim ciekim o długości 7,2 km. Bierze początek w miejscowości Sobolew (poza obszarem opracowania, okolice ul. Maciejowickiej), a wpada do rzeki Pytlochy w okolicy miejscowości Oronne w gminie Maciejowice. Rzeka przepływa w południowej części terenu opracowania.

W obszarze opracowania występują niewielkie, zarastające stawy i oczka wodne oraz rów melioracyjny, który drenuje niewielkie obniżenia terenu i wpada do Łukówki.

W odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), obszar położony jest w zlewni JCWP Pytlocha RW200017253289, której stan w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2016) określa się jako zły (stan chemiczny dobry, stan ekologiczny poniżej dobrego) a osiągnięcie celów środowiskowych jest zagrożone.

Wody podziemne

W rejonie gminy Sobolew występują wody podziemne związane przede wszystkim z utworami geologicznymi czwartorzędowymi, neogenu i paleogenu. W utworach czwartorzędowych występuje jeden, a lokalnie dwa poziomy wodonośne. Mają one zasadnicze znaczenie dla zaopatrzenia w wodę ze względu na największe zasoby, najłatwiejszą odnawialność oraz najpłytsze występowanie. Poziomy czwartorzędowe charakteryzują się zmienną głębokością występowania, różną miąższością i wydajnością uzyskiwaną z poszczególnych ujęć oraz zróżnicowanym stopniem izolacji.

W obszarze opracowania występują utwory gliniaste, które stanowią dość dobrą izolację wód podziemnych przed przenikaniem zanieczyszczeń.

Obszar opracowania położony jest w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych GZWP nr 215. Jest to bardzo duży zbiornik wód w utworach neogenu i paleogenu, który nie jest udokumentowany, w związku z czym nie zdiagnozowano ewentualnych potrzeb związanych z ochroną jego zasobów.

W odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), obszar położony jest w jednostce nr 66, której zasoby zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (2016) pod kątem jakościowym i ilościowym są dobre oraz nie ma ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Szata roślinna, fauna i powiązania ekologiczne

Obszar objęty opracowaniem nie stanowi istotnych walorów przyrodniczych – nie występują tu cenne siedliska, a tym bardziej chronione, nie jest siedliskiem bytowania zwierząt chronionych i położony jest poza korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi w ramach ogólnopolskich i europejskich sieci powiązań przyrodniczych.

Obecne zagospodarowanie terenu to zakład produkcyjny przemysłu spożywczego (Sante) oraz mozaika niewielkich pości pól uprawnych, użytków zielonych i zarośli przy rowie melioracyjnym lub pojawiających się na skutek sukcesji po zaprzestaniu rolniczego użytkowania. Wzdłuż rowu rosną olsze czarne. Obszar wolny od zabudowy może być wykorzystywany sporadycznie przez zwierzęta synantropijne jako żerowisko, natomiast należy podkreślić, że obszar jest otoczony przez zabudowę uciążliwą (produkcja), mieszkaniową i drogi, co skutecznie odstrasza zwierzęta z żerowania na tym obszarze.

Formy ochrony przyrody

Obszar objęty opracowaniem leży poza zasięgiem obszarów chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody.

4.1.2 Obszar Godzisz

Położenie

Miejscowość Godzisz położona jest w południowej części gminy. Jest to niewielka osada wiejska z dominującą zabudową zagrodową i wysokim udziałem użytków rolnych. Tereny *Godzisz* położone są na

północ od głównych zabudowań miejscowości, w otwartej przestrzeni rolniczej. Obszary mają łączną powierzchnię 4,2 ha.

Rysunek 4 Obszar Godzisz

(źródło: opracowanie własne na podstawie ortofotomapy)

Geologia i geomorfologia

Obszar opracowania położony jest na wysoczyźnie morenowej płaskiej zbudowanej z glin zwałowych, zdenudowanej i w tym rejonie całkowicie pokrytej piaskami wodnolodowcowymi. Powierzchnia obszaru lekko opada w kierunku zachodnim. Piaski są gruntami mało spoistymi, jednak stabilnymi, gdy nie zachodzi ryzyko występowania zjawisk geodynamicznych. Wody gruntowe położone są głęboko, poniżej 5 m p.p.t., ogólne warunki posadowienia budynków należy określić jako korzystne.

Złóża

Z uwagi na miększą pokrywą osadów wodnolodowcowych w rejonie obszaru opracowania udokumentowano występowanie złóż piasków – Godzisz i Godzisz I, które położone są pomiędzy oboma obszarami objętymi opracowaniem. Dla złóż wyznaczono obszary i tereny górnicze oraz prowadzona jest działalność wydobywcza.

Gleby

Z uwagi na występowanie gruntów piaszczystych gleby mają niską przydatność dla rolnictwa.

Klimat

Klimat gminy Sobolew ma przewagę cech klimatu kontynentalnego, przejawiającego się dużą amplitudą średnich temperatur oraz dość nagłymi przejściami pór roku i stosunkowo niewielką ilością opadów. Warunki klimatu lokalnego charakteryzuje położenie w terenie płaskim, otwartym, o podłożu przepuszczalnym,

w związku z czym nasłonecznienie i przewietrzanie jest dobre, natomiast z uwagi na słabą wymianę ciepła między glebą a powietrzem istnieje większe ryzyko przymrozków.

Wody powierzchniowe

Obszar objęty opracowaniem położony jest w całości w dorzeczu Wisły, w zlewni Okrzejki. Okrzejka ma długość ok. 70 km, wypływa ze wsi Wola Okrzejska w gminie Krzywda w powiecie łukowskim, a do Wisły uchodzi poniżej ujścia Radomki.

W obszarze opracowania nie występują żadne naturalne zbiorniki wodne ani cieki. Eksploatowane złoża jest częściowo zawodnione, w związku z czym w jego wyrobisku zalega woda na poziomie lustra wód gruntowych.

W odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), obszar położony jest w zlewni JCWP Okrzejka od Owni do ujścia RW20001925329, której stan w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (2016) określa się jako zły (stan chemiczny dobry, stan ekologiczny co najmniej dobry), osiągnięcie celów środowiskowych nie jest zagrożone.

Wody podziemne

W rejonie gminy Sobolew występują wody podziemne związane przede wszystkim z utworami geologicznymi czwartorzędowymi, neogenu i paleogenu. W utworach czwartorzędowych występuje jeden, a lokalnie dwa poziomy wodonośne. Mają one zasadnicze znaczenie dla zaopatrzenia w wodę ze względu na największe zasoby, najłatwiejszą odnawialność oraz najpłytsze występowanie. Poziomy czwartorzędowe charakteryzują się zmienną głębokością występowania, różną miąższością i wydajnością uzyskiwaną z poszczególnych ujęć oraz zróżnicowanym stopniem izolacji.

W obszarze opracowania występują utwory gliniaste, które stanowią dość dobrą izolację wód podziemnych przed przenikaniem zanieczyszczeń. Ponadto w utworach piaszczystych występują tzw. wody wierzchówkowe, silnie narażone na potencjalne zanieczyszczenie, jednak nie pełnią one funkcji użytkowych w zakresie zaopatrzenia w wodę.

Obszar opracowania położony jest w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych GZWP nr 215. Jest to bardzo duży zbiornik wód w utworach neogenu i paleogenu, który nie jest udokumentowany, w związku z czym nie zdiagnozowano ewentualnych potrzeb związanych z ochroną jego zasobów.

W odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), obszar położony jest w jednostce nr 66, której zasoby zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (2016) pod kątem jakościowym i ilościowym są dobre oraz nie ma ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Szata roślinna, fauna i powiązania ekologiczne

Obszar objęty opracowaniem nie stanowi istotnych walorów przyrodniczych – nie występują tu cenne siedliska, a tym bardziej chronione, nie jest siedliskiem bytowania zwierząt chronionych i położony jest poza korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi w ramach ogólnopolskich i europejskich sieci powiązań przyrodniczych.

Obecne zagospodarowanie terenu to pola orne z nietrwałą pokrywą roślinną. Pomiędzy dwoma obszarami znajduje się zakład górniczy, w którym wydobywa się piasek. Stała obecność człowieka, prowadzenia działalności wydobywczej i brak kryjówek stanowią czynnik odstrasający zwierzęta.

Formy ochrony przyrody

Obszar objęty opracowaniem leży poza zasięgiem obszarów chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody.

4.2 Jakość środowiska

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najistotniejsze znaczenie mają zanieczyszczenia wody pitnej oraz zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenie powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt, oraz zmieniające stan

środowiska, np. eutrofizacja powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem.

Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza atmosferycznego, ilość i rodzaj emitowanych do niego zanieczyszczeń, wpływa na stan wszystkich komponentów środowiska, które bezpośrednio decydują o warunkach życia ludzi, zwierząt oraz roślin. Zanieczyszczenia pochodzą z wielu źródeł, wyróżnia się różne kategorie źródeł emisji: punktowe, liniowe oraz powierzchniowe.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa mazowieckiego wydzielone zostały 4 strefy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2012 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Obszary objęte opracowaniem zaliczają się do strefy mazowieckiej.

Tabela 1. Wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń ze względu na ochroną zdrowia ludzi i roślin (źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2017. WIOŚ Warszawa, 2018)

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń											
	NO ₂ ¹	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5}	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	C	C/C1	C	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

- klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- klasa C – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe;
- C1 – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II;
- D2 – stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2017 r. w strefie mazowieckiej doszło do przekroczenia standardów imisyjnych:

- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne, dla których istnieje obowiązek wykonania POP² (kryterium ochrona zdrowia): pył PM₁₀ (24-h), pył PM_{2,5} (rok);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne dla fazy II, dla których nie istnieje obowiązek wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia): pył PM_{2,5} (rok);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe, dla których istnieje obowiązek wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia): benzo(a)piren B(a)P (rok);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego, dla których nie ma obowiązku wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia): ozon O₃ (max 8-h);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego, dla których nie ma obowiązku wykonania POP (kryterium ochrona roślin): ozon O₃-AOT40.

Ze względu na przekroczenie standardów emisyjnych, dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne oraz dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe istnieje obowiązek sporządzenia lub zaktualizowania POP.

Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że w województwie mazowieckim

¹ dla roślin NO_x,

² POP – Program Ochrony Powietrza

podstawową przyczyną przekroczeń pyłów PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu jest emisja powierzchniowa (emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Duży jest napływ zanieczyszczeń spoza województwa (w którym przeważa emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Znaczący udział ma także emisja liniowa (emisja związana z ruchem pojazdów i spalaniem paliw). Wpływ emisji punktowej pochodzącej np. z elektrociepłowni to zaledwie kilka procent udziału w ogólnym bilansie zanieczyszczeń.

Wody powierzchniowe

W obszarach objętych opracowaniem nie występują wody objęte Państwowym Monitoringiem Środowiska. Rzeki Łukówka i Okrzejka, w zlewniach których znajdują się obszary opracowania, nie były w ostatnich latach objęte państwowym monitoringiem środowiska.

Jakość wód podziemnych

W rejonie obszaru opracowania nie ma punktów pomiarowo-kontrolnych Państwowego Monitoringu Środowiska. Izolacja wód podziemnych jest z reguły korzystna a jakość wód JCWPd określana jest jako dobra. Historycznie w rejonie opracowania wskaźniki jakości wody przekraczające wymagania dla wód pitnych występowały tylko w ujęciu Godzisz (przekroczenie dla NO₂).

4.3 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń planu

Obszar Sobolew

W obszarze Sobolew nie stwierdzono widocznych negatywnych presji na środowisko czy niekorzystnych zjawisk. Z uwagi na ogólnie zachodzące procesy urbanizacji przewiduje się utrzymanie i dogęszczenie zabudowy mieszkaniowej wzdłuż dróg oraz stopniowe wycofywanie się aktywnego rolnictwa z terenów położonych pomiędzy zabudową.

Obszar Godzisz

W obszarze Godzisz dominujący wpływ na zagospodarowanie i użytkowanie terenu ma funkcjonowanie kopalni piasku. Obszar objęty opracowaniem jest częściowo użytkowany jako zaplecze techniczne eksploatacji (parkingi, drogi dojazdowe) i do czasu zakończenia eksploatacji nie ma podstaw do prognozowania zmian.

5 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

5.1 Zagrożenia naturalne

W obszarach objętych opracowaniem nie występuje zagrożenie powodzią ani osuwaniem się mas ziemnych.

5.2 Zagrożenia wynikające z zagospodarowania i użytkowania terenu

Hałas

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki bytowania i zdrowie człowieka oraz warunki życia zwierząt. Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska, które w związku z ciągłym rozwojem komunikacji i postępującą urbanizacją stale wzrasta. Dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Obecnie w obszarze Sobolew jest jedno potencjalne źródło hałasu – zakład produkcyjny przemysłu spożywczego (Sante). Hałas może wynikać z procesów produkcyjnych, towarzyszących czy z transportu do i z

obiektu. Brak jest podstaw, aby przypuszczać, że emituje ponadnormatywny hałas. Zakład sąsiaduje bezpośrednio z zabudową mieszkaniową, która jest chroniona akustycznie i ważne jest, aby stosować wszelkie możliwe środki chroniące mieszkańców przed hałasem.

W obszarze Godzisz obecnie nie ma żadnych źródeł hałasu, natomiast sąsiadująca z obszarem kopalnia piasku jest emitorem hałasu w czasie pracy – wydobycia urobku a także na skutek przejazdu samochodów transportujących urobek.

Niska emisja i zanieczyszczenie powietrza

Głównym problemem zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy Sobolew jest tzw. niska emisja związana z ogrzewaniem budynków, głównie przestarzałymi piecami oraz paleniem złej jakości węglem, a nawet odpadami. Podobnie na stan powietrza ma wpływ działalność małych zakładów, niepodlegających obowiązkowi posiadania pozwolenia na emisję do powietrza gazów i pyłów. Duże zakłady przeważnie są dobrze kontrolowane i funkcjonują zgodnie z wydanymi pozwoleniami.

Uciążliwość niskiej emisji wynika głównie z rozproszenia źródeł emisji. Problem ten widoczny jest zwłaszcza w okresie grzewczym. Na niską emisję składają się również zanieczyszczenia pochodzące z transportu drogowego.

Obecnie w obszarze Sobolew jest jedno potencjalne źródło emisji – zakład produkcyjny przemysłu spożywczego (Sante). Brak jest podstaw, aby przypuszczać, że emituje ponadnormatywne ilości substancji zanieczyszczających powietrze. W obszarze Godzisz nie ma żadnych źródeł emisji zanieczyszczeń, sąsiadująca z obszarem kopalnia piasku może być chwilowo lub incydentalnie źródłem pylenia wynikającego z eksploatacji bądź emisji spalin z pracy maszyn.

Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Sobolew ma dobrze rozbudowaną sieć wodociągową, wszystkie miejscowości wyposażone są w wodociąg gminny a bez sieci wodociągowej pozostają jedynie kolonijne zabudowania. Sieci wodociągowe zlokalizowane są najczęściej wzdłuż ciągów komunikacyjnych, w bardzo ścisłym powiązaniu z terenami zabudowy osadniczej. Na terenie gminy zlokalizowane są trzy ujęcia wody: w miejscowości Sobolew, Gończyce i Grabniak. W ujęciach w Sobolewie i Gończykach woda jest uzdatniana poprzez odżelazianie i odmanganianie.

Sieć kanalizacyjna na terenie gminy jest gorzej rozwinięta, obejmuje jedynie miejscowość Sobolew. W 2016 r. funkcjonowało 29,2 km sieci oraz 734 sztuk połączeń do budynków (dla porównania – sieć wodociągowa miała 145,5 km). Ludność korzystającą z sieci kanalizacyjnej wynosiła 2790 osób. Ścieki są odprowadzane do gminnej oczyszczalni ścieków w Sobolewie, oddanej do użytku w 2005 r. Jest to oczyszczalnia biologiczno-mechaniczna o przepustowości 800 m³/d. Przystosowana jest do oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych.

Zagrożenie dla środowiska, a także dla zdrowia ludzi, mogą stanowić awarie systemu, skutkujące zrzutami nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub do gruntu, a także niesprawne systemy kanalizacyjne i nieszczelne szamba. Zaopatrzenie w wodę zdatną do picia jest wystarczające.

6 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Projekt zmiany studium dotyczy niewielkiego w skali gminy terenu, niemożliwe jest więc przeprowadzenie analizy zgodności z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym czy krajowym, które z zasady odnoszą się do polityki przestrzennej dla większych jednostek np. gminy. Ustalenia zmiany studium nie stoją w sprzeczności z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu krajowym i międzynarodowym, dotyczącymi głównie:

- działań na rzecz zapewnienia realizacji zasad zrównoważonego rozwoju, przystosowania do zmian klimatu, ochrony różnorodności biologicznej – Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016 wpisująca się w priorytety planowanych działań w obszarze ochrony środowiska w skali Unii Europejskiej;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonej w przepisach szczegółowych – ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska; ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- ochrony powietrza – ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych tj.: ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz odpowiednie rozporządzenia do niej.

7 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu pod funkcje określone w projekcie zmiany studium, które mogą wpływać na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu zmiany studium na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Zmiana studium obejmuje dwa obszary, położone w odrębnych obrębach ewidencyjnych i niepowiązane ze sobą przestrzennie ani funkcjonalnie.

W obszarze Sobolew zmiana studium polega przede wszystkim na powiększeniu terenu przeznaczonego pod funkcję produkcyjną, w celu powiększenia istniejącego zakładu produkcyjnego. W tym celu prawie cały obszar (poza terenem cieką wodnego **WS1**) przeznaczają się pod tereny oznaczone na rysunku studium (załącznik Kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego) symbolem **P1** – tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów. W terenie tym jako podstawowe kierunki przeznaczenia wskazuje się: obiekty produkcyjne, magazyny wraz z zapleczem administracyjnym i socjalnym, natomiast jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z zakresem utrzymania zabudowy istniejącej, obiekty zamieszkania zbiorowego (m.in. hotele robotnicze), zieleń urządzonej i izolacyjnej, drogi, place, ciągi pieszo-jezdne, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi, instalacje i urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, w tym o mocy przekraczającej 100 kW. Ponadto wskazuje się niewielki teren **KS1** – teren obsługi komunikacji, gdzie jako podstawowe kierunki przeznaczenia wskazuje się drogi, ciągi pieszo-jezdne, natomiast jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia: zieleń urządzonej i izolacyjnej oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

W obszarze Godzisz zmiana studium polega na powiększeniu terenu przeznaczonego pod eksploatację kopalni. Obecnie eksploatacja prowadzona jest pomiędzy dwoma terenami objętymi zmianą studium, na podstawie koncesji udzielonej przedsiębiorcy, w granicach obszaru górniczego. Możliwe jest udokumentowanie

złoża w rozszerzonych granicach i dalsze prowadzenie eksploatacji w nowych terenach **PG1** (tereny eksploatacji powierzchniowej złóż) lub prowadzenie w ich granicach działalności związanej z eksploatacją.

Z uwagi na zróżnicowany charakter planowanego zagospodarowania, oba obszary będą omawiane oddzielnie. Należy podkreślić, że zmiana studium w obu obszarach polega na rozszerzeniu istniejącej funkcji i jej celem jest rozbudowa zakładu bądź rozszerzenie eksploatacji kopalni. Zmiana studium nie wprowadza nowych funkcji oderwanych od istniejącego zagospodarowania przestrzennego. Nie przewiduje się możliwości powstania znaczących oddziaływań na środowisko. Planowane zagospodarowanie:

- nie stoi w konflikcie z warunkami określonymi dla obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000,
- nie skutkuje powstawaniem barier dla korytarzy ekologicznych,
- nie stoi w sprzeczności z celami ochrony wód powierzchniowych i podziemnych,
- nie będzie skutkowało powstawaniem ponadnormatywnych emisji,
- nie będzie skutkowało zagrożeniem zdrowia ludzi lub ich mienia.

Należy również podkreślić, że zarówno budowa zakładu produkcyjnego jak i eksploatacja kopalni, w zależności od parametrów technicznych przedsięwzięcia, powinny zaliczać się do przedsięwzięć mogących (potencjalnie) znacząco oddziaływać na środowisko i jako takie powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania na klimat akustyczny, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające. Na etapie sporządzania studium analiza możliwych negatywnych oddziaływań jest ograniczona do analizy scenariuszy prawdopodobnych i nie można wysnuć jednoznacznych wniosków bez znajomości szczegółów technicznych przedsięwzięcia.

Ponadto, poza obszarami objętymi zmianą studium, wprowadzono informację (w tekście i na załącznikach graficznych) o udokumentowanych złożach kopalni, co nie będzie podlegało analizie oddziaływania na środowisko. Wynika ona z przepisów odrębnych i nie niesie za sobą zmiany przeznaczenia terenów w obrębie udokumentowanych złóż kopalni.

7.1 Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska, a także w przypadku zagrożenia wystąpieniem poważnych awarii.

Wpływ na jakość powietrza i wód opisano w rozdziałach: *7.2 Oddziaływanie na wodę* i *7.3 Oddziaływanie na powietrze*.

7.1.1 Hałas

Dopuszczalne poziomy hałasu są określone w rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 14 czerwca 2007 w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Poziom hałasu na danym terenie w dużej mierze zależy od rodzaju emitora, jego odległości od omawianego terenu oraz stopnia jego urbanizacji. Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego. Działania te mają na celu zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska.

W wyniku realizacji zabudowy produkcyjnej i magazynowej wraz z niezbędną infrastrukturą komunikacyjną (rozbudowy istniejącego zakładu przemysłu spożywczego) powstaną nowe obiekty emitujące hałas. Odbývające się w tych obiektach procesy produkcyjne, a także transport do i z tych obiektów z pewnością wpłyną na klimat akustyczny rejonu. Źródłem hałasu mogą być:

- a) hale produkcyjne i magazynowe, które zblizą się do zabudowy mieszkaniowej wzdłuż ul. Żelechowskiej i Milanowskiej w kierunku północno-wschodnim; natężenie hałasu będzie zależęć od specyfiki samych procesów technologicznych, dokładnego położenia obiektów (wewnątrz terenu czy na obrzeżach), konstrukcji i wygłuszenia obiektów oraz zastosowanych działań minimalizujących, np. zieleni izolacyjnej;
- b) ruch samochodowy, który będzie odbywał się prawdopodobnie przez ul. Żelechowską oraz teren KS1 a następnie wewnątrz terenu P1; hałas będzie zależał od natężenie ruchu i wielkości oraz prędkości pojazdów; należy zakładać znaczne zwiększenie ruchu na ul. Żelechowskiej, co może być istotną uciążliwością dla jej mieszkańców, przy czym na obecnym etapie nie można stwierdzić czy wystąpią przekroczenia norm; przy zakładanym rozwiązaniu nie ma również technicznych możliwości ograniczania hałasu z ruchu samochodowego.

Obszar Godzisz

Eksploatacja piasku czy przerób kopaliny prowadzona jest bez użycia materiałów wybuchowych a głównym źródłem hałasu jest praca maszyn. Przewiduje się, że w rozszerzonym obszarze PG1 działalność górnicza prowadzona będzie na tych samych zasadach, co obecnie, co będzie wiązało się z umiarkowaną uciążliwością hałasową. Lokalizacja obszarów PG i PG1 jest korzystna względem zabudowy mieszkaniowej i tylko z jednej strony (północnej) położona jest w niedalekiej odległości od gospodarstw rolnych, przy czym wszystkie gospodarstwa oddalone są od granicy terenów PG i PG1 o 50–100 m oraz oddzielone gęstymi zadrzewieniami.

Analogicznie, hałas nie powinien stanowić zagrożenia dla zwierząt. Obszar wydobywania kopaliny otoczony jest polami ornymi, które nie są miejscem lęgów, kryjówek czy istotnymi trasami migracji zwierząt.

Nie przewiduje się, aby rozszerzenie terenów przeznaczonych pod eksploatację o tereny sąsiadujące z już istniejącym zakładem górnicznym, mogło znacząco wpłynąć na pogorszenie klimatu akustycznego.

7.1.2 Pola elektromagnetyczne

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, urzędnienia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne. Dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania i dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003, Nr 192 poz. 1883).

Zmiana studium w żadnym z obszarów nie wprowadza funkcji skutkujących narażeniem ludzi na ponadnormatywne oddziaływanie pól elektromagnetycznych.

7.1.3 Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister ds. Gospodarki w porozumieniu z Ministrem ds. Zdrowia, Ministrem ds. Wewnętrznych i Ministrem ds. Ochrony Środowiska (Dz. U. 2002 Nr 58 poz. 535 z dnia 9 kwietnia 2002 ze zm.).

Obszar Sobolew

Występujący obecnie w obszarze zakład przemysłu spożywczego nie został zaklasyfikowany do zakładów o zwiększonym bądź dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, jego rozbudowa nie powinna zatem skutkować powstaniem takiego obiektu. Zgodnie z kartą informacyjną przedsięwzięcia, rozbudowywany zakład będzie zakwalifikowany do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, a więc z zasady nie stanowiących dużego ryzyka wystąpienia awarii.

W obowiązującym studium w terenach P (Tereny wielofunkcyjnych usług, przemysłu, składowania – P) wprowadzono zapis:

W granicach administracyjnych miejscowości Sobolew oraz w obrębie zwartej zabudowy wsi zakazuje się lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenia wystąpienia poważnych awarii, w tym w szczególności zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Podobny zapis powinien znaleźć się w zasadach dla terenu P1, zwłaszcza, że znajduje się w obszarze zwartej zabudowy.

Obszar Godzisz

W przypadku zakładu górniczego eksploatującego piasek nie ma ryzyka wystąpienia poważnej awarii. Zmiana studium nie wprowadza ustaleń skutkujących możliwością realizacji takich obiektów.

7.2 Oddziaływanie na wodę

Obszar Sobolew

W związku z realizacją ustaleń zmiany studium (rozbudowy istniejącego zakładu przemysłu spożywczego) na tym terenie powstaną obiekty przemysłowe, które mogą powodować powstawanie w procesach produkcyjnych ścieków przemysłowych, które nie mogą być bezpośrednio odprowadzane do kanalizacji sanitarnej. Odprowadzanie ścieków przemysłowych jest regulowane przez przepisy odrębne – w przypadku ich wytwarzania wymagane będzie pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, jeżeli będą one odprowadzane do środowiska, lub na wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych, będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego.

Ustalenia dotyczące wyposażenie tego terenu w infrastrukturę techniczną, w tym sieć wodociągową i sanitarną, odprowadzania ścieków bytowych i technologicznych oraz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, nie są przedmiotem dokumentu jakim jest studium – powinny zostać określone na etapie sporządzania planu miejscowego.

Brak jest podstaw, do prognozowania negatywnych oddziaływań, przy zachowaniu zgodności z przepisami odrębnymi nie przewiduje się zagrożenia dla wód powierzchniowych i podziemnych.

Przez obszar opracowania przechodzi rów melioracyjny, który drekuje niewielkie obniżenia terenu i wpada do Łukówki. Ważne jest aby zachować wokół niego otulinę biologiczną.

Obszar Godzisz

Eksploatacja piasku obecnie odbywa się częściowo spod lustra wód gruntowych. Przewiduje się, że dalsza eksploatacja, ze względu na jednolite utwory geologiczne i rzeźbę terenu, również będzie naruszać zwierciadło wód gruntowych. W przypadku odpompowywania wody z wyrobiska mogą powstawać leje depresji, jednak ze względu na skalę całego przedsięwzięcia, będą one miały mały zasięg i głębokość, powinny być również krótkotrwałe.

Na terenie kopalni mogą powstawać będą ścieki socjalno-bytowe, które nie powinny oddziaływać na środowisko inaczej niż ścieki z gospodarstw domowych. Zagrożenie mogą natomiast stanowić wody opadowe zanieczyszczone głównie związkami ropopochodnymi z placów napraw sprzętu, placów postojowych i innych powierzchni utwardzonych (obecnie nie ma powierzchni utwardzonych). Wszelkie potencjalne zanieczyszczenia mogą łatwo infiltrować do wód gruntowych, ze względu na odkrycie zwierciadła wód gruntowych.

Nie przewiduje się, aby rozszerzenie terenów przeznaczonych pod eksploatację o tereny sąsiadujące z już istniejącym zakładem górniczym, mogło bezpośrednio zagrażać wodom gruntowym lub stanowić nowe ryzyko zanieczyszczenia wód gruntowych.

7.3 Oddziaływanie na powietrze

Obszar Sobolew

W wyniku realizacji zabudowy produkcyjnej i magazynowej wraz z niezbędną infrastrukturą komunikacyjną (rozbudowy istniejącego zakładu przemysłu spożywczego) powstaną nowe obiekty emitujące zanieczyszczenia do powietrza. Analogicznie jak w przypadku hałasu, źródłem zanieczyszczeń mogą być odbywające się w nowych obiektach procesy produkcyjne, a także transport do i z tych obiektów. Źródłem zanieczyszczeń mogą być:

- a) procesy produkcyjne odbywające się w nowych halach produkcyjnych, przy czym należy podkreślić, że przemysł spożywczy nie wiąże się z emisją substancji szczególnie szkodliwych czy uciążliwych; charakter oddziaływań nie zmienia się w porównaniu z oddziaływaniem obecnie funkcjonującego zakładu, może się zmienić jedynie ich intensywność, przy czym przy stosowaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych jest to scenariusz mało prawdopodobny;
- b) emisje związane z ogrzewaniem i utrzymaniem obiektów, które zaliczyć można do niskiej emisji;
- c) ruch samochodowy, który będzie odbywał się prawdopodobnie przez ul. Żelechowską oraz teren KS1 a następnie wewnątrz terenu P1; wzdłuż trasy przejazdu samochodów dostawczych mieszkańcy mogą być narażeni na bardziej niż dotychczas intensywne emisje spalin, przy czym na obecnym etapie nie można stwierdzić czy wystąpią przekroczenia norm; przy zakładanym rozwiązaniu nie ma również technicznych możliwości ograniczania zanieczyszczeń komunikacyjnych np. zielenią izolacyjną.

Obszar Godzisz

Eksploatacja piasku czy przerób kopaliny prowadzona może skutkować pyleniem czy emisją spalin przez maszyny. Ze względu na uziarnienie kopaliny i brak użycia materiałów wybuchowych pylenie z samego urobku nie powinno być znaczące.

Okoliczni mieszkańcy mogą odczuwać uciążliwości związane z transportem urobku po nieutwardzonych drogach, na skutek pylenia z samego urobku, pylenia z dróg w czasie przejazdu ciężkiego sprzętu oraz emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych. Nie należy się jednak spodziewać przekroczeń dopuszczalnych norm, a uciążliwości będą odczuwalne w pasach bezpośrednio przylegających do dróg, po których będą poruszać się ciężarówki.

Lokalizacja obszarów PG i PG1 jest korzystna względem zabudowy mieszkaniowej i tylko z jednej strony (północnej) położona jest w niedalekiej odległości od gospodarstw rolnych, przy czym wszystkie gospodarstwa oddalone są od granicy terenów PG i PG1 o 50–100 m oraz oddzielone gęstymi zadrzewieniami, które stanowią częściową barierę dla rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń.

Nie przewiduje się, aby rozszerzenie terenów przeznaczonych pod eksploatację o tereny sąsiadujące z już istniejącym zakładem górniczym, mogło znacząco wpłynąć na pogorszenie jakości powietrza.

7.4 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i zanieczyszczenie gleb

Obszar Sobolew

Do niekorzystnych przekształceń terenu dochodzić będzie przede wszystkim podczas prowadzenia wszelkich prac budowlanych, nie przewiduje się jednak, aby wskazane w obszarze Sobolew przeznaczenie terenu mogło w istotny sposób wpłynąć na rzeźbę terenu. Przy lokalizacji nowych obiektów budowlanych dochodzi do przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty

nowych budynków lub budową dróg. Opisywane oddziaływania będą nieznaczne i krótkotrwałe.

Do zanieczyszczenia gleb substancjami chemicznymi może dochodzić w wyniku punktowych emisji z dużych zakładów przemysłowych lub też w formie liniowej – wzdłuż intensywnie uczęszczanych szlaków komunikacyjnych. Nie przewiduje się możliwości lokalizacji żadnego z wymienionych obiektów w granicach zmiany studium. Rozbudowa zakładu przemysłu spożywczego z założenia jest przedsięwzięciem o umiarkowanej uciążliwości. Może dochodzić do bardzo lokalnych zanieczyszczeń wynikających z awarii lub nieprzestrzegania przepisów, są to jednak działania niezależne od ustaleń zmiany studium.

Obszar Godzisz

Prowadzenie eksploatacji kopalin wiąże się z przekształceniem rzeźby terenu (powstanie wyrobiska i hałd) oraz zniszczeniem wierzchniej warstwy gruntu. Rzeźba terenu może zostać wyrównana po zakończeniu eksploatacji w ramach wymaganych prawem prac rekultywacyjnych lub może powstać nowa, zróżnicowana rzeźba terenu – np. zbiornik wodny i wyniesienie terenu w miejscu składowania nadkładu. Przy prawidłowo wykonanej rekultywacji zmiany te nie powinny być niekorzystne.

Należy podkreślić, że zmiany te zachodzą w rejonie obszaru Godzisz niezależnie od ustaleń zmiany studium, gdyż już obecnie prowadzona jest tu eksploatacja piasku. Realizacja ustaleń zmiany studium może jedynie nieznacznie zwiększyć zasięg tych zmian.

7.5 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Obszar Sobolew

W odniesieniu do tego obszaru za zasoby naturalne można uznać rolnicze wykorzystanie gleb. Grunty rolne mają klasę bonitacyjną średnią i niską (IV, V, VI), jednak są w znacznej mierze aktywnie użytkowane. W wyniku realizacji ustaleń studium zostaną trwale wyłączone z produkcji rolnej, przy czym z uwagi na ich klasę, areal i położenie pomiędzy obszarami zabudowanymi, ich utrata nie będzie miała dużego znaczenia.

Obszar Godzisz

Obecnie eksploatacja prowadzona jest pomiędzy dwoma terenami objętymi zmianą studium, na podstawie koncesji udzielonej przedsiębiorcy, w granicach obszaru górniczego. Możliwe jest udokumentowanie złoża w rozszerzonych granicach i dalsze prowadzenie eksploatacji w nowych terenach. Jest to rozwiązanie prawidłowe, zapewniające możliwość przyszłego wydobywania.

Przeznaczenie terenów pod eksploatację kopalin bądź działalność z nią związaną spowoduje trwałe wyłączenie gruntów z produkcji rolnej. Obecnie tereny te nie były użytkowane rolniczo, ich utrata nie będzie miała dużego znaczenia – z uwagi na występowanie gruntów piaszczystych gleby mają niską przydatność dla rolnictwa.

7.6 Oddziaływanie na krajobraz

W wyniku realizacji ustaleń zmiany studium nastąpi oddziaływanie na krajobraz definiowany jako postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych lub też działalności człowieka. Wpływ realizacji ustaleń zmiany studium dla poszczególnych obszarów będzie zróżnicowany, wynikający z aktualnego użytkowania i zagospodarowania terenów oraz planowanych zmian określonych w projektowanym dokumencie.

Obszar Sobolew

W wyniku realizacji ustaleń zmiany studium rozbudowany zostanie zabudowy produkcyjnej. Obiekty produkcyjne, hale produkcyjne i magazynowe zwykle stanowią dysharmonijny element w krajobrazie, głównie ze względu na swoje gabaryty, kształt i użyte do ich wykonania materiały. W przypadku obszaru objętego zmianą studium należy podkreślić, że nowe obiekty będą stanowiły kontynuację istniejącej zabudowy. W zmianie studium w celu izolacji zabudowy mieszkaniowej od uciążliwości związanych z hałasem czy emisjami do powietrza, *wskazano utrzymanie istniejącego zadrzewienia na stykach z istniejącymi terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, jako zieleni izolacyjnej, w niezbędnym zakresie.* Zachowanie zieleni będzie miało

również na celu poprawę warunków krajobrazowo-wizualnych – zieleń będzie częściowo przesłaniać potencjalnie dysharmonijne obiekty.

Obszar Godzisz

Obszar Godzisz położony jest wśród pól ornych przy istniejącej kopalni piasku. Pod względem walorów krajobrazowych jest to teren przeobrażony, częściowo zdegradowany, przy czym skala przekształceń z uwagi na niewielką powierzchnię i głębokość eksploatacji nie jest duża. Pierwotnie występował tu krajobraz rolniczy o przeciętnych walorach wizualnych czy przyrodniczych. Rozszerzenie terenu eksploatacji nie wpłynie istotnie na krajobraz, nie pojawią się nowe elementy dysharmonijne. Po zakończeniu eksploatacji obszar poddany będzie rekultywacji zgodnie z warunkami określonymi w koncesji. Rekultywacja zazwyczaj ma kierunek rolny, leśny lub wodny, w każdym z tych przypadków możliwe jest harmonijne wkomponowanie nowych terenów w otaczającą przestrzeń.

7.7 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć, jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Różnorodność biologiczna występuje, zatem na trzech poziomach organizacji przyrody: ekosystemowym, gatunkowym, genetycznym.

Nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na ekosystemy i różnorodność biologiczną wynikających ze realizacji ustaleń zmiany studium.

Obszar Sobolew

Realizacja nowych obiektów produkcyjnych i magazynowych wiąże się z całkowitą likwidacją roślinności, w miejsce której pojawią się zabudowania, place, drogi z niewielką ilością towarzyszącej zieleni urządzonej, głównie w postaci trawników z pojedynczymi drzewami. Zmniejszy się drastycznie udział powierzchni biologicznie czynnej. Z uwagi na położenie przy istniejących zakładach produkcyjnych i ubogą szatę roślinną jest to obszar o umiarkowanie wykorzystywany przez zwierzęta i nawet powstanie większego kompleksu obiektów produkcyjno-magazynowych nie ograniczy możliwości żerowania zwierząt w sąsiadujących terenach czy migracji.

Powiększenie strefy przemysłowej, wpłynie na zmianę szaty roślinnej i ogólnie na charakter danego terenu, nie wpłynie na spadek zróżnicowania siedlisk i ekosystemów w szerszym kontekście, gdyż obecne zagospodarowanie terenu, w aspekcie przyrodniczym nie przedstawia wysokiej wartości. Realizacja ustaleń zmiany studium nie wpłynie ujemnie na różnorodność biologiczną.

Obszar Godzisz

Obszar Godzisz nie stanowi istotnych walorów przyrodniczych, szata roślinna jest nietrwała (pola orne), częściowo zupełnie jej nie ma, co w połączeniu z działalnością zakładu górniczego skutecznie odstrasza zwierzęta. W związku z powyższym w wyniku rozbudowy zakładu górniczego o dwa wskazane w zmianie studium obszary nie przewiduje żadnego oddziaływania na szatę roślinną i faunę, a co za tym idzie na stan ekosystemów czy różnorodność biologiczną. Rozszerzenie granic działalności górniczej również nie powinno zwiększyć presji na obszary sąsiednie, z uwagi na to że one również stanowią ubogie przyrodniczo pola orne.

7.8 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

W żadnym z obszarów objętych opracowaniem nie występują obszary i obiekty chronione.

7.9 Oddziaływanie na klimat i adaptacja do zmian klimatu

Do czynników kształtujących klimat zaliczamy: promieniowanie słoneczne, usłonecznienie, zachmurzenia, opady, temperaturę, wilgotność względną oraz prędkość wiatru, wtórnie na klimat wpływają również zagospodarowanie terenu i zanieczyszczenia powietrza.

Zmian klimatu możemy się spodziewać w przypadku obszaru Sobolew, gdzie w wyniku wzrostu powierzchni zabudowy w stosunku do stanu istniejącego przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat. Może nastąpić także niewielkie podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni sztucznych, powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża. Zauważalne może być również zmniejszenie prędkości wiatru na skutek spadku udziału terenów otwartych i lokalizacji wysokich obiektów. Ewentualne oddziaływania tego typu będą miały charakter lokalny i stały.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Istotna jest również adaptacja do zmian klimatu.

W odniesieniu do łagodzenia zmian klimatu, w zakresie możliwości dokumentu jakim jest studium, istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz redukcji emisji ze źródeł konwencjonalnych. Działania takie są realizowane w ramach polityki niskoemisyjnej.

Adaptacja do zmian klimatu polega przede wszystkim na uwzględnieniu w planowaniu skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych i klimatycznych. Rozpatruje się je pod kątem oddziaływania na ludzi, ich mienie i środowisko. Zjawiskami powodującymi szkody są przede wszystkim:

- powódź
- susza
- huragany
- deszcze nawalne
- grad
- fale upału i zimna

W *Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 (SPA 2020)* określono cele i kierunki działań w procesie adaptacji do zmian klimatu. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z założenia nie może uwzględniać wszystkich działań, gdyż jest jedynie dokumentem planowania ogólnego, ponadto zmiana studium dotyczy jedynie dwóch niewielkich w skali gminy obszarów. Z punktu widzenia obu obszarów ważne jest rozwijanie alternatywnych możliwości produkcji energii na poziomie lokalnym. W obszarze Sobolew wskazano możliwość lokalizacji dużych instalacji, w których produkcja energii będzie mogła być większa tzn. o mocy przekraczającej 100 kW.

7.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń zmiany studium na zabytki, dziedzictwo kulturowe oraz dobra kultury współczesnej. Zarówno w obszarze Sobolew jak i Godzisz, ani w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obiekty czy strefy wymagające ochrony.

8 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska w projekcie zmiany studium (w części zmienianej i w części ogólnej) zostały rozwiązane w sposób prawidłowy. Realizacja ustaleń zmiany studium nie będzie istotny negatywny sposób oddziaływała na środowisko, nie przewiduje się wskazywania ww. działań.

Realizacja ustaleń zmiany studium nie będzie oddziaływała na obszary Natura 2000, które nie znajdują się w granicach opracowania ani w bliskim sąsiedztwie. Nie przewiduje się wskazywania ww. działań w związku z oddziaływaniami na obszary Natura 2000.

9 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska zostały w projekcie zmiany studium rozwiązane w sposób prawidłowy, nie oddziałując w sposób znacząco negatywny na środowisko, w tym na obszary Natura 2000. Rozwiązaniem alternatywnym do rozwiązań przedstawionych w planie jest pozostawienie terenów w dotychczasowym użytkowaniu lub przeznaczenie pod inne funkcje, co jest sprzeczne z celem sporządzania dokumentu.

10 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń planu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na znaczne oddalenie obszaru gminy od granic państwa oraz na znikome oddziaływanie planowanych inwestycji.

11 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu prowadzić będzie Rada Gminy Sobolew. Wskazane jest dokonywanie oceny stanu realizacji ustaleń i wpływu na środowisko w cyklach corocznych. Urząd powinien również zapoznawać się z raportami o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska i monitorowanych parametrów, przygotowywanymi przez jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, RZGW i inne.

12 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem oceny zawartej prognozie są ustalenia Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sobolew.

Zmiana studium obejmuje dwa obszary, położone w odrębnych obrębach ewidencyjnych i niepowiązane ze sobą przestrzennie ani funkcjonalnie.

Obszar Sobolew położony jest w miejscowości Sobolew, peryferyjnie względem zwartej zabudowy miejscowości, przy linii kolejowej i drodze wojewódzkiej. Obejmuje istniejący zakład przemysłu spożywczego oraz położone wokół niego tereny otwarte. Nie stanowi istotnych walorów przyrodniczych, brak jest istotnych problemów związanych z ochroną środowiska. Do głównych ograniczeń należy zaliczyć zabudowę mieszkaniową położoną wokół obszaru opracowania. W obszarze Sobolew zmiana studium polega przede wszystkim na powiększeniu terenu przeznaczonego pod funkcję produkcyjną, w celu powiększenia istniejącego zakładu produkcyjnego. W tym celu prawie cały obszar przeznacza się pod teren **P1** – tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów. W terenie tym jako podstawowe kierunki przeznaczenia wskazuje się: obiekty produkcyjne, składy, magazyny wraz z zapleczem administracyjnym i socjalnym, natomiast jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z zakresie utrzymania zabudowy istniejącej, obiekty zamieszkania zbiorowego (m.in. hotele robotnicze), zieleń urządzona i izolacyjna, drogi, place, ciągi pieszo-jezdne, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi, instalacje i urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, w tym o mocy przekraczającej 100 kW. Ponadto wskazuje się niewielki teren **KS1** – teren obsługi komunikacji, gdzie jako podstawowe kierunki przeznaczenia wskazuje się drogi, ciągi pieszo-jezdne, natomiast jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia: zieleń urządzona i izolacyjna oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Obszar Godzisz obejmuje dwa niewielkie tereny przylegające do istniejącego terenu eksploatacji piasku. Obszary położone są w otwartej przestrzeni rolniczej, nie stanowią żadnych walorów przyrodniczych, brak jest istotnych problemów związanych z ochroną środowiska. W obszarze Godzisz zmiana studium polega

na powiększeniu terenu przeznaczanego pod eksploatację kopalni. Obecnie eksploatacja prowadzona jest pomiędzy dwoma terenami objętymi zmianą studium, na podstawie koncesji udzielonej przedsiębiorcy, w granicach obszaru górniczego. Możliwe jest udokumentowanie złoża w rozszerzonych granicach i dalsze prowadzenie eksploatacji w nowych terenach **PG1** (tereny eksploatacji powierzchniowej złóż) lub prowadzenie w ich granicach działalności związanej z eksploatacją.

Zgodnie z ustaleniami prognozy oddziaływania na środowisko w wyniku ustaleń zmiany studium w obszarze Sobolew nastąpi zainwestowanie terenu użytkowanego rolniczo, aktywnego biologicznie. Powstaną obiekty produkcyjne, składowiska i magazyny, możliwe jest również powstanie niezbędnej infrastruktury technicznej i drogowej. Ustalono, że realizacja ustaleń zmiany studium:

- Nie będzie skutkowało narażeniem ludzi na ponadnormatywny hałas, pole elektroenergetyczne czy zanieczyszczenie powietrza i nie będzie stwarzać innych zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi, przy czym ważna jest realizacja zieleni izolacyjnej.
- Będzie mieć umiarkowane negatywne i lokalne oddziaływanie na zwierzęta, rośliny, ekosystemy i różnorodność biologiczną. Głównym elementem oddziaływania jest zajęcie terenu i usunięcie szaty roślinnej.
- Przy zachowaniu zgodności z przepisami odrębnymi nie przewiduje się zagrożeń dla wód powierzchniowych i podziemnych. Odprowadzanie ścieków przemysłowych (technologicznych) wymaga pozwolenia wodnoprawnego.
- Nie będzie skutkowało niewielkimi przekształceniami terenu.
- Uwzględnia potrzebę rozwoju odnawialnych źródeł energii – dopuszcza lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW. Działanie to wpisuje się w cele gospodarki niskoemisyjnej, a także cele adaptacji przestrzeni, gospodarki i środowiska do możliwych zmian klimatycznych.
- Spowoduje trwałe wyłączenie gleb z produkcji rolniczej.
- Nie będzie oddziaływać na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione, które nie występują w granicach planu.
- Wpłynie na krajobraz poprzez realizację obiektów dysharmonijnych.

Zgodnie z ustaleniami prognozy oddziaływania na środowisko w wyniku ustaleń zmiany studium w obszarze Godzisz nastąpi rozszerzenie działalności eksploatacyjnej o sąsiadujące tereny. Ustalono, że realizacja ustaleń zmiany studium:

Ustalono, że realizacja ustaleń planu:

- Nie będzie skutkowało narażeniem ludzi na ponadnormatywny hałas, pole elektroenergetyczne czy zanieczyszczenie powietrza i nie będzie stwarzać innych zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi.
- Będzie mieć umiarkowane negatywne i lokalne oddziaływanie na zwierzęta, rośliny, ekosystemy i różnorodność biologiczną. Głównym elementem oddziaływania jest zajęcie terenu i usunięcie szaty roślinnej.
- Przy zachowaniu zgodności z przepisami odrębnymi nie przewiduje się zagrożeń dla wód powierzchniowych i podziemnych.
- Będzie skutkowało przekształceniami terenu.
- Będzie prowadzić do wykorzystania zasobów złoża.
- Wpłynie na krajobraz na etapie eksploatacji oraz po rekultywacji.
- Nie będzie oddziaływać na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione, które nie występują w granicach planu.

Ponadto analizy dokonane w prognozie wykazały:

- Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu prowadzić będzie Rada Gminy Sobolew. Wskazane jest dokonywanie oceny stanu realizacji ustaleń i wpływu na środowisko w cyklach corocznych. Stan środowiska będzie również monitorowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.
- Realizacja ustaleń zmiany studium nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.
- Realizacja ustaleń zmiany studium nie będzie oddziaływała na obszary Natura 2000, które nie znajdują się w granicach opracowania ani w bliskim sąsiedztwie, w związku z czym nie przewiduje się rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.
- Realizacja ustaleń zmiany studium nie będzie w istotny sposób oddziaływała na środowisko, nie wskazuje się działań alternatywnych.

13 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz. 2081 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019, poz. 1396),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2018, poz. 1614 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. Urz. 2018, poz. 1945 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2019, poz. 868 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2018, poz. 2268 ze zm.),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2018, poz. 2129 ze zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2019, poz. 701, ze zm.),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017, poz. 1161),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018, poz. 2067 ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2019, poz. 1437 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2019, poz. 2010.),
- Ustawa z dnia 20 maja 2016 roku o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2019, poz. 654 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014, poz. 112),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. nr 155 z roku 2002 poz. 1298)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016, poz. 1395),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012, poz. 1031)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 58);

- Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

14 Materiały źródłowe

1. Program ochrony środowiska dla gminy Sobolew na lata 2017–2020 z perspektywą do roku 2024, 2017;
2. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2016;
3. Raport o stanie środowiska w województwie mazowieckim w 2017 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, 2018;

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Mapa geologiczna Polski. Mapa hydrogeologiczna Polski. Mapa Geośrodowiskowa Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny;
2. Mapa Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET. Liro A. IUCN, Warszawa, 1995
3. Mapy osuwisk i terenów zagrożonych (MOTZ) w skali 1:10 000 opracowane przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach projektu SOPO – System Osłony Przeciwosuwiskowej;
4. Warstwy tematyczne GDOŚ – formy ochrony przyrody
5. Warstwy tematyczne BDL – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów
6. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;
7. Warstwy tematyczne CBDG:
 - Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
 - MIDAS – obszary górnicze,
 - MIDAS – tereny górnicze,
 - MIDAS – złoża kopalin,
 - Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Kondracki 2002)

Witryny internetowe i geoportale

1. <http://geoportal.kzgw.gov.pl/>
2. <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
3. <http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>
4. <http://geoportal.gov.pl/>

15 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 9 września 2019 r.

O Ś W I A D C Z E N I E A U T O R A P R O G N O Z Y

W związku z 74a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 ze zm.)

o ś w i a d c z a m

że jako kierownik zespołu autorów *Prognoza oddziaływania na środowisko do Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sobolew* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi,
- mam co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Zuzanna Ostroch-Ogólna